

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

«ОСНОВИ ДОШКІЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ»

підготовки бакалавра
спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка)
освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка та
логопедія

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «**«Основи дошкільної корекційної педагогіки»»** підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка), за освітньо-професійною програмою **Корекційна психопедагогіка та логопедія**.

Розробник: Кузава І.Б., професор, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, протокол № 1 від 30 серпня 2021р.

Завідувач кафедри: _____ _____ Кузава І.Б.

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи дошкільної корекційної педагогіки»»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма Навчання	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень</u> бакалавр	<u>Вибіркова 4</u>
Кількість годин / Кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4-ий</u>
		Аудиторні – 54 год. Лекції – <u>14 год</u> Практичні <u>40 год.</u>
ІНДЗ: немає		Самостійна робота – <u>86 год.</u>
	Консультації <u>10 год.</u>	
Мова навчання <u>українська</u>		Форма контролю: <u>залік</u>

ІІ. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Кузава Ірина Борисівна
 Науковий ступінь доктор педагогічних наук
 Вчене звання професор
 Посада завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
 Контактна інформація 0956062346, Kuzava.Irina@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Силабус з вибіркової навчальної дисципліни «Основи дошкільної корекційної педагогіки» є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта, спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня

відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни *«Основи дошкільної корекційної педагогіки»*, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Навчальна дисципліна *«Основи дошкільної корекційної педагогіки»* належить до циклу вибіркових дисциплін освітньої та практичної підготовки бакалаврської освітньо-професійної програми *«Корекційна психопедагогіка та логопедія»* зі спеціальності 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) і має за мету надання студентам знань та вмінь організації навчального процесу з вивчення дисциплін спеціалізації у закладах вищої освіти I-IV рівнів акредитації.

Пропонована дисципліна характеризується тим, що охоплює різні дисципліни: загальну та корекційну педагогіку, загальну та спеціальну психологію, педагогіку інклюзивної освіти, методику навчання дітей із психофізичними порушеннями. Це стає запорукою інтегративного поєднання різних дисциплін та дає змогу створити цілісну систему знань цього предмета.

Зміст дисципліни розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері спеціальної освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

З метою контролю ефективності застосування дисципліни передбачається проведення контрольних робіт, тестів, співбесід та вирішення завдань у змодельованих ситуаціях.

2. *Пререквізити.* Для засвоєння дисципліни використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, вікової фізіології, основ педагогічної майстерності.

3. *Мета вибіркової навчальної дисципліни* полягає в оволодінні студентами системою корекційної роботи з дітьми дошкільного віку, які мають відхилення у психофізичному розвитку.

4. *Завдання дисципліни* полягає в узагальненні знань студентів з питань підготовки дошкільників, що мають порушення у психофізичному розвитку та відхилення у поведінці, до найбільш повного освоєння соціальних ролей, до результативної інтеграції у соціальне середовище.

5. *Результати навчання (компетентності).*

У результаті вивчення дисципліни студент повинен володіти такими *компетентностями*:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)

суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні: історія становлення і розвитку корекційно-педагогічної діяльності із дітьми, що мають вади у психофізичному розвитку та девіації в поведінці; тенденції у попередженні та подоланні відхилень у розвитку й поведінці дошкільників, етіологію (причинно-наслідкову зумовленість) психофізичного розвитку та соціально-педагогічних умов життєдіяльності дитини; цілі, завдання та основні напрями діяльності спеціальних дошкільних корекційних закладів та центрів соціального захисту і реабілітації дітей та підлітків; визначення природи та сутності недоліків у розвитку та відхилень в поведінці дітей дошкільного віку, виявлення причин та умов їх появи; розробка та успішне опрацювання технологій, сукупності методів, прийомів і засобів корекційно-педагогічного впливу на особистість дитини із недоліками у розвитку та відхиленнями у поведінці; аналіз загальної і спеціальної освіти дітей дошкільного віку, які потребують корекції психофізичного розвитку в умовах закладу загальної дошкільної освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіє знаннями про законодавчу базу: завдання, цілі, принципи, засади функціонування дошкільної корекційної педагогіки в Україні. Називає міжнародні та законодавчі акти України в галузі охорони дитинства про захист прав дітей та забезпечення їх повноцінного розвитку.

ПРН 2. Володіє знаннями про організацію, управління, нормативно-правове забезпечення, соціально-економічні та культурні умови діяльності спеціальних освітніх установ для дітей дошкільного віку з порушеннями психофізичного розвитку, інклюзивних навчальних закладів та навчально-реабілітаційних центрів; сучасні досягнення корекційно-педагогічної теорії і практики.

ПРН 9. Володіє вміннями та навичками управління корекційно-реабілітаційною допомогою на різних рівнях управління. Вміє практично використовувати документи державних і громадських органів управління у

сфері дошкільної спеціальної та інклюзивної освіти.

6. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Прак тичні	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи корекційної допомоги дітям дошкільного віку із порушеннями психофізичного розвитку						
Тема 1. Дошкільна корекційна педагогіка як наука. Загальні вимоги щодо організації та змісту корекційно-педагогічного процесу.	17	2	4	10	1	ДС/2 ДБ/2
Тема 2. Організація та зміст роботи у закладах спеціальної та інклюзивної дошкільної освіти.	17	2	4	10	1	ДС/2 ДБ/2
Разом за модулем 1	42	4	8	20	2	8 балів
Змістовий модуль 2. Методичні засади корекційно-освітньої роботи з дітьми дошкільного віку із психофізичними порушеннями						
Тема 3. Особливості розвитку, навчання та виховання розумово відсталих дітей дошкільного віку.	14	1	4	8	1	ДС/4
Тема 4. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку (ЗПР).	14	1	4	8	1	ДС/4
Тема 5. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із порушеннями слуху.	14	1	4	8	1	ДС/4
Тема 6. Корекційно-компенсаторна та розвиткова робота з дітьми дошкільного віку із порушеннями зору.	14	1	4	8	1	ДС/4

Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку із порушеннями мовлення.	14	1	4	8	1	ДС/4
Тема 8. Корекційно-розвиткова та навчально-виховна робота з дітьми дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату.	14	1	4	8	1	ДС/4
Тема 9. Корекційно-освітня робота з аутичними дітьми.	17	2	4	10	1	ДС/4
Тема 10. Корекція поведінки у дітей дошкільного віку.	15	2	4	8	1	ДС/4
Разом за модулем 2	108	10	32	66	8	32 бали
Всього:	150	14	40	86	10	40 балів
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						60 балів
Модульна контрольна робота №1						30
Модульна контрольна робота №2						30

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Основи дошкільної корекційної педагогіки" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів здійснюється з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, творчі завдання, конспекти презентації, анотації прочитаної додаткової літератури, есе тощо, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-

дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань, тестів або в режимі комп'ютерної діагностики.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У форс-мажорних ситуаціях навчання може проходити також в он-лайн формі (за погодженням з деканатом). Вимоги до студентів залишаються такими ж.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (з кожної теми віднімається один бал від отриманого).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів за кредитно-модульною системою.
<https://ed.vnu.edu.ua/upload/docs/34/d57a3defea8df2754eb8599a0234845e.pdf>

Формою підсумкового контролю є залік.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки (менше 60 балів), або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік в усній формі. Результати модульної контрольної роботи скасовуються. Максимальна кількість балів при складанні заліку 60 балів. Якщо студент набирає за результатами поточного і модульного контролю менше 60 балів, залік він складає повторно.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Белова Н. И. Специальная дошкольная сурдопедагогика : уч.пособие для вузов М. : Просвещение, 1985.189 с.
2. Вознюк О. Особливості професійної діяльності спеціалістів психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому просторі: методичні рекомендації. Житомир: КЗ «ЖОППО» ЖОР, 2019.68с.
3. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 302 с.
4. Дети с задержкой психического развития. / под ред. Т. А.Власовой, В. И. Лубовского, Н. А. Цыпиной. М. : Педагогика. 1984. 256 с.
5. Дошкольное воспитание аномальных детей / под ред. Л. П. Носковой. – М. : Просвещение, 1995. 223 с.
6. Катаева А. А., Стребелева Е. А. Дошкольная олигофренопедагогика: учеб. пособие для студ. пед. ин-тов. М.: Просвещение, 1988. 197 с.
7. Коррекционная педагогика: Основы обучения и воспитания детей с отклонениями в развитии. / под ред. Б. П. Пузанова. М. : Изд. Центр «Академия», 1998. 272 с.
8. Логопедія : Підручник / за ред. М. К. Шеремет. К.: Вид. дім «Слово», 2010. 376 с.
9. Лубовский В. И. Основные проблемы ранней диагностики и ранней коррекции нарушений развития. *Дефектология*. 1994. № 1. с. 24-26.
10. Мишина Г. А. Особенности взаимодействия родителей с детьми раннего возраста с психофизическими нарушениями. *Дефектология*. 2000. № 4. с. 35-36.
11. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник]. Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 238 с.
12. Синьов В.М. Основи дефектології: [навч. посібник] / В.М. Синьов, Г.М. Кобернік. К.: Вища школа, 1994. 143 с.
13. Специальная дошкольная педагогика: [учебное пособие] / Е.А.Стребелева, А.Л. Венгер, Е.А. Екжанова и др. / под ред. Е.А. Стребелевой. М.: Академия, 2001. 312 с.